

GPS-teknik skal komme demente til gode

Der er ingen tvivl. Teknikken er til stede. Derfor skal den anvendes, siger direktør i Danske Seniorer John Lagoni.

Af Povl Rasmussen

I *DR2 Undersøger* for nylig blev det dokumenteret, at 15 demente hvert år lider en frygtelig død som følge af, at de har forladt deres eget hjem eller er gået fra det plejehjem, hvor de er beboere.

Der findes i dag GPS-teknik, der med stor fordel kan anvendes til særlige udsatte ældre og demente, når man har begrundet frygt for, at de vil og kan forlade deres bolig.

- Naturligvis skal teknikken komme de demente til gode. Vi anvender GPS-teknik til at finde mobiltelefoner og stjålne biler, men det halter bagefter, når det drejer sig om at beskytte vores demente medborgere, siger John Lagoni, der er direktør i Danske Seniorer.

- Og når en undersøgelse viser, at op mod 15 demente hvert år drukner, fryser ihjel, eller bliver kørt ned, er det beskæmmende, at der ikke gøres mere, for at beskytte dem og andre, der kan komme i en lignende situation.

2.400 demente har en GPS

Danske Seniorer er vi ikke i tvivl om, at der skal gøres, hvad der er muligt, for at beskytte og tage god vare på vores ældre, de svage og i dette tilfælde de demente. Det er ikke rimeligt, at demente skal lide en smertefuld død, og deres pårørende i måske dagevis skal være usikre på et kært familiemedlems skæbne.

- Heldigvis er det ikke alle demente, som forlader deres hjem, der kommer til skade eller dør en smertefuld død, men kan vi afbøde at det sker, så har vi en klar forpligtelse til at tage teknikken til hjælp, siger John Lagoni.

Siden 2010 har 2.400 demente fået en GPS, men behovet er tydeligvis større. Derfor er opfordringen fra Danske Seniorer, at de pårørende, kommuner, plejecentre og læger i højere grad i fællesskab vurderer, hvornår det er betimeligt at lade den demente blive udstyret med en GPS sender.

Ikke kun GPS

- I den forbindelse kan jeg ikke lade være med at nævne, at jeg er vidende om, at man eksempelvis på et jysk plejehjem har fået opstillet en busholdeplads, hvor en dement borger jævnligt tager plads for at vente på den bus, der i princippet skulle køre vedkommende "hjem," men af gode grunde aldrig kommer det pågældende sted. Der har man virkelig tænkt sig om, og gjort hvad man kan, for at beskytte den demente, siger John Lagoni.

Danske Seniorer er derfor helt enige med direktøren i Alzheimer Foreningen Nis Peter Nissen, når han udtrykker glæde over, at 2.400 borgere allerede er udstyret med GPS.

- Men hvis der er yderligere måske 2.400, der har brug for at blive udstyret med en GPS for at redde dem fra en frygtelig død, eller for at berolige deres pårørende, så er det, hvad der skal til, fastslår John Lagoni.

Det anslås, at cirka halvdelen af de cirka 38.000 registrerede demente på et tidspunkt i deres sygdomsforløb forlader deres hjem.

Tænk forebyggende

Jytte Hansen, der er demenskonsulent i Danske Seniorer, understreger, at der er god grund til så tidligt som muligt i sygdomsforløbet at tænke forebyggende indsatser ind i plejen og omsorgen for mennesker med demens.

Hun er helt enig i, at GPS'en kan være en del af viften af hjælpemidler, tilbud, støtte og vejledning i omsorgen for personen dennes pårørende, således at den demensramte kan bevare sin autonomi længst mulig, og at den pårørende kan føle sig tryk.

En GPS skal tilbydes mennesker med demens ud fra en faglig vurdering, som sikrer, at den demensramte har et ønske om GPS'en samt forståelse og indsigt i dens funktioner og formål.

- På denne måde bliver GPS'en en naturlig del af den demensramtes hverdag, den daglige rutine, at den sidder i bæltet, ligger i tasken eller andet, og dermed kan give tryghed og følelsen af fortsat autonomi, værdighed og ikke mindst viden om at kunne blive fundet, hvis den demensramte bliver væk for sig selv, siger Jytte Hansen.

Indsigt i egen sygdom

De etiske dilemmaer opstår, når den demensramte mangler indsigt i egen sygdom, og når den demensramte har mistet forståelse for trafikken, altså ikke er trafiksikker. Omgivelserne (personale og pårørende) er i denne situation forpligtet til at sikre, at den demensramte ikke kommer til skade eller ud i angstfulde og uforståelige situationer.

- Her er svaret at tilbyde det demensramte menneske personcentreret pleje og omsorg, og herigennem imødegå dennes ønsker og behov, siger Jytte Hansen, der også mener, at kernen i dette er menneskeligt samvær og kontakt, meningsfuld beskæftigelse og aktiviteter, der styrker og bevarer identiteten. Og hvis der fortsat er et stort ønske fra den demensramte om at komme ud og bevæge sig og få oplevelser, må dette opfyldes sammen med en ledsager.

Jytte Hansen påpeger, at GPS'en bør være et hjælpemiddel, som alle kommuner skal tilbyde borgere med en demenssygdom, som ud fra en demensfaglig vurdering vil have mulighed for - længst muligt - at kunne bevare sin autonomi og livskvalitet i en sikker og tryk hverdag.

*

tekstuddrag:

"...og ikke mindst viden om at kunne blive fundet, hvis den demensramte bliver væk for sig selv"

*

foto af John Lagoni med tekst:

Vi skal gøre alt, hvad der står i vores magt for at beskytte de særligt udsatte ældre medborgere, siger John Lagoni, direktør i Danske Seniorer.

*